

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue
Västra Nylands välfärdsområde

30.3.2026
luvn.fi

Tietotilinpäätös 2024–2025

Sisällys

1	Tietosuojaavastaavan katsaus	1
2	Tietotilin päätöksen tarkoitus	4
3	Tietosuoja-asioiden vastuunjako hyvinvointialueella	5
3.1	Hyvinvointialuejohtaja	5
3.2	Tietosuojaavastaava	5
3.3	Tietosuojatiimi	5
3.4	Tietosuojaryhmä.....	5
4	Rekisteröidyn oikeuksien toteuttaminen tietosuoja-asetuksen mukaan	6
4.1	Rekisteröityjen informointi	6
4.2	Rekisteriselosteet	6
4.3	Rekisteröidyn oikeuksiin liittyvät pyynnöt, tietosuoja-asetus (päivitetty 11.2.2026)	7
4.3.1	Oikeus saada pääsy tietoon, tietojen tarkastuspyynnöt.....	7
4.3.2	Oikeus tietojen oikaisemiseen, oikaisupyynnöt	8
4.3.3	Oikeus tietojen poistamiseen, poistopyynnöt.....	9
4.3.4	Oikeus henkilötietojen käsittelyn rajoittamiseen	9
4.3.5	Oikeus vastustaa henkilötietojen käsittelyä	10
4.3.6	Oikeus riitauttaa automaattinen yksittäispäätös	10
5	Julkisuuslain mukaiset tietopyynnöt	10
5.1	Lokitietopyynnöt.....	12
6	Vainajien tietoja koskevat pyynnöt	13
7	Seloste käsittelytoimista.....	13
8	Tietoturva	14
9	Tietosuojaa koskevat vaikutustenarvioinnit	16
10	Käsiteltävät henkilötiedot ja niiden elinkaaren hallinta.....	18
11	Sopimukset ja hankinnat	19
12	Koulutukset ja ohjeistus	20
13	Henkilötietojen tietoturvaloukkaukset	21
14	Valvontaviranomaisten selvitys- ja tietopyynnöt	22
15	Tietosuojatyössä havaitut onnistumiset sekä ongelmakohdat ja kehittämistarpeet	22

1 Tietosuojavastaavan katsaus

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue on laatinut edellisen tietotilinpäätöksensä vuonna 2023, jolloin hyvinvointialueet perustettiin. Tällä kertaa toimitamme poikkeuksellisesti samalla asiakirjalla sekä vuoden 2024 että vuoden 2025 tietotilinpäätökset. Koska olen aloittanut hyvinvointialueen tietosuojavastaavana helmikuussa 2025, katsaukseni painottuu pääosin aikaan, jolloin olen toiminut tässä tehtävässä.

Tietosuojatyölle on ominaista dynaamisuus ja jatkuvasti muuttuva toimintaympäristö. Myös tietosuojatiimin kokoonpano on muuttunut hyvinvointialueen perustamisvaiheesta. Varsinaista tietosuojan substanssityötä tekee neljä henkilöä: tietosuojavastaava, tietosuojalakimies sekä kaksi tietosuojan erityisasiantuntijaa. Lisäksi tiimillä on tiiminvetäjä, joten kokonaisuudessaan tiimiin kuuluu viisi henkilöä. Vaikka tietosuojavastaava kuuluu tietosuojatiimiin, tehtävään liittyy itsenäinen ja riippumaton asema. Tiimin tekemä tietosuojatyö hyvinvointialueella on ollut merkittävää.

Tietosuoja-asetus perustuu riskiperusteiseen lähestymistapaan, joka ohjaa myös tietosuojavastaavan tehtäviä. Tehtäviä suorittaessaan tietosuojavastaavan on otettava huomioon käsittelytoimiin liittyvät riskit sekä käsittelyn luonne, laajuus, asiayhteys ja tarkoitus. Olen tietosuojavastaavana priorisoinut toimintaani ja keskittynyt erityisesti kysymyksiin, joihin liittyy tavanomaista suurempia tietosuojariskejä. Priorisointikyky korostuu päivittäisessä työssä, erityisesti hyvinvointialueella, jossa tietosuojatyö on intensiivistä ja käsiteltävät henkilötiedot ovat usein sensitiivisiä.

Tietosuojavastaavan tehtäviin kuuluu seurata tietosuoja-asetuksen sekä muun tietosuojalainsäädännön ja -käytänteiden noudattamista koko organisaatiossa sekä tuoda esiin havaitut puutteet. Olen valvonut lainmukaisuutta pääasiassa päivittäisten työtehtävieni kautta. Näiden tehtävien yhteydessä esiin nousseet puutteet olen pyrkinyt tuomaan esille tarkoituksenmukaisella tavalla.

Tilastojen perusteella tietosuojatyön määrä on selvässä kasvussa hyvinvointialueella. Tietosuojatiimi on käsitellyt vaativia juridisia konsultaatiopyyntöjä, rekisteröityjen yhteydenottoja, tietosuojan vaikutustenarviointeihin liittyviä kommentointeja, tietoturvaloukkausten selvittämistä sekä tietopyyntöihin liittyviä kyselyjä.

Vuosi 2025 osoittaa erityisen selvää kasvua eri mittareilla tarkasteltuna. Rekisteröityjen tietosuoja-asetuksen mukaisia tarkastuspyyntöjä tehtiin vuonna 2025 yhteensä 2201 kappaletta (vuonna 2024: 2112). Julkisuuslain mukaisia omien tietojen pyyntöjä oli vuonna 2025 yhteensä 2326 kappaletta (vuonna 2024: 1123). Myös asiakastietolain mukaiset lokitietopyynnöt kasvoivat: vuonna 2025 niitä oli 238 kappaletta (vuonna 2024: 197). Kehitys kuvastaa selvästi tietosuojatyön jatkuvaa lisääntymistä hyvinvointialueella.

Myös tietoturvaloukkausilmoitusten määrä kasvoi selvästi vuonna 2025. Ilmoituksia tehtiin 382 kappaletta, kun vuonna 2024 niitä oli 271. Kasvua selittää todennäköisesti lisääntynyt tietoisuus ilmoitusvelvollisuudesta. Suurin osa ilmoituksista tulee palveluntuottajilta sähköpostitse. Yleisin syy tietoturvaloukkauksille on inhimillinen virhe, joka liittyy usein kiireeseen, kuten sähköpostin lähettäminen väärälle vastaanottajalle tai liian laajalle jakelulle. Tyypillinen tilanne on myös väärän asiakkaan tietoihin siirtyminen. Tahalliset tietoturvaloukkaukset ovat sen sijaan harvinaisia.

Vuoden 2025 keskeisin tietosuojatiimin kehittämiskohde oli tietosuojan vaikutustenarviointiprosessi. Vaikutustenarvioinnit koettiin haastaviksi, aikaa vieviksi ja ohjeistus puutteelliseksi. Tavoitteena oli nopeuttaa prosessia eri vaiheissa ja samalla parantaa vaikutustenarviointien laatua. Tämän tueksi hyvinvointialueella otettiin joulukuussa 2025 käyttöön uusi vaikutustenarviointityökalu. Käyttöönottoa edelsi useiden kuukausien työ, sillä työkalu räätälöitiin hyvinvointialueen tarpeisiin. Työkaluun laadittiin hyvinvointialueille soveltuva arviointipohja, jossa huomioidaan toiminnan erityispiirteet. Se sisältää laatimani täyttöohjeet ja esimerkkivastaukset. Lisäksi tietosuojatiimi mallinsi vaikutustenarviointiprosessin ja laati kattavan ohjeistuksen sekä koulutusvideon.

Tietosuojavastaavan tehtäviin kuuluu toimia yhteyshenkilönä rekisteröityjen suuntaan henkilötietojen käsittelyä koskevissa asioissa. Hyvinvointialueen asiakkaat ovat olleet säännöllisesti yhteydessä tietosuojavastaavaan ja tietosuojatiimiin. Tietosuojavastaavan puhelinpalvelu lopetettiin alkusyksystä 2025, ja jatkossa yhteydenotot tapahtuvat sähköpostitse tai kirjeitse kirjaamon kautta.

Hyvinvointialue on saanut jonkin verran valvontaviranomaisen selvityspyyntöjä tietopyyntöjen pitkistä käsittelyajoista, ja myös asiakkaat ovat olleet yhteydessä tietosuojatiimiin asiasta. Syksyllä 2025 käynnistettiin projekti tietopyyntöjen käsittelyn toimintamallin uudistamiseksi. Tavoitteena on siirtyä hajautetusta mallista keskitettyyn käsittelyyn sekä uudistaa järjestelmät ja prosessit. Lisäksi automaatiota pyritään hyödyntämään mahdollisimman laajasti. Vuoden 2026 tavoitteena on puolittaa käsittelyajat ja kaksinkertaistaa tehokkuus.

Vuoden 2026 aikana uudistamme tietoturvaloukkausilmoitusten käsittelyjärjestelmän ja laadimme uuden ohjeistuksen. Lisäksi lisäämme henkilöstön koulutusta vaikutustenarviointien osalta. Näiden lisäksi suunnittelemme niin sanottuja tietosuojakävelyitä. Tietosuojatyössä panostetaan myös tekoälyhankkeiden ohjeistamiseen.

Olemme tilanteessa, jossa tietosuojatiimin työpanoksen tarve kasvaa edelleen. Tietosuojan toteutuminen arjessa on kuitenkin kaikkien hyvinvointialueen työntekijöiden vastuulla. Yhteistyöllä varmistamme, että asiakkaiden tietosuoja toteutuu riittävällä tasolla. Tietosuoja on keskeinen osa laadukkaita sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen palveluja.

Helena Korja

Tietosuojavastaava, lakimies

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue

2 Tietotilinpäätöksen tarkoitus

Tietotilinpäätös on keskeinen osa tietosuojan toteutumisen seuranta ja EU:n yleisen tietosuojasetuksen (EU 2016/679, jäljempänä tietosuojasetus) määrittelemää osoitusvelvollisuutta (5 artikla).

Osoitusvelvollisuus tarkoittaa sitä, että organisaation pitää pystyä osoittamaan noudattavansa tietosuojasetusta henkilötietojen käsittelyssä sekä toteuttavansa tietosuojaperiaatteita myös käytännössä.

Osoitusvelvollisuuden toteuttaminen edellyttää, että henkilötietojen käsittelyyn liittyvät prosessit ja tietosuojaperiaatteiden käytännön toteuttaminen dokumentoidaan. Tietotilinpäätös on osa tätä dokumentointia, ja se koostaa yhteen, mitä Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueella (jatkossa hyvinvointialue) on käytännössä tehty tietosuojan toteuttamiseksi.

Osoitusvelvollisuuden toteuttamisen lisäksi tietotilinpäätös antaa tietosuojan tilannekuvan ja toimii tietosuojatyön kehittämisen välineenä.

Tällä tietotilinpäätöksellä osoitetaan, miten tietosuoja ja tietoturva ovat toteutuneet hyvinvointialueen toiminnassa aikavälillä 1.1.2024 - 31.12.2025. Dokumentti on laadittu yhteistyössä hyvinvointialueen tietosuojaryhmän sekä hyvinvointialueen tietosuojavastaavan ja tietosuojatiimin kesken.

3 Tietosuoja-asioiden vastuunjako hyvinvointialueella

Tietosuoja-asioiden vastuunjako on määritelty hyvinvointialueen tietosuojalinjauksissa.

3.1 Hyvinvointialuejohtaja

Hallintosäännön III osan § 91:n mukaan hyvinvointialuejohtaja vastaa hyvinvointialueen tietosuojan tarkemmasta ohjauksesta.

3.2 Tietosuojavastaava

Tietosuoja-asetus velvoittaa kaikkia julkishallintoon kuuluvia organisaatioita nimeämään tietosuojavastaavan. Tietosuojavastaavan tehtäviin kuuluu organisaation neuvonta ja ohjaus kaikissa tietosuojakysymyksissä, tietosuoja-asetuksen noudattamisen valvonta mukaan lukien tähän liittyvät tarkastukset, yhteistyö valvontaviranomaisen kanssa ja rekisteröityjen oikeuksien toteuttamisen tukeminen. Hallinnollisesti tietosuojavastaava sijoittuu konsernipalvelujen hallinto-osaston lakiasianpalveluihin. Tietosuojavastaavan asema ja tehtävät määräytyvät suoraan tietosuoja-asetuksen 38 ja 39 artiklojen nojalla. Tietosuojavastaava raportoi suoraan hyvinvointialueen ylimmälle johdolle, ja hänen asemansa hyvinvointialueella on autonominen ja riippumaton.

3.3 Tietosuojatiimi

Tietosuojavastaavalla on apunaan tietosuojatiimi.

3.4 Tietosuojaryhmä

Hyvinvointialueella on hyvinvointialueen johtoryhmän asettama tietosuojaryhmä, jonka tehtävänä on koordinoida ja kehittää hyvinvointialueen yhtenäisiä tietosuojakäytäntöjä.

Tietosuojaa koskevat vastuut palvelualueilla, ml. pelastuslaitos ja konsernihallinnossa

Palvelualueiden, ml. pelastuslaitos ja konsernihallinnon johdolla on vastuu toiminnan lainmukaisuudesta tietosuoja-asioissa.

4 Rekisteröidyn oikeuksien toteuttaminen tietosuoja-asetuksen mukaan

4.1 Rekisteröityjen informointi

Rekisterinpitäjän on toimitettava rekisteröidylle henkilötietojen käsittelyä koskevat tiedot. Tiedot on annettava tiiviisti esitetyssä, läpinäkyvässä, helposti ymmärrettävässä ja saatavilla olevassa muodossa selkeällä ja yksinkertaisella kielellä.

Rekisterinpitäjän on lisäksi helpotettava rekisteröidyn oikeuksien toteuttamista.

Hyvinvointialue antaa rekisteröidyille tarvittavan informaation hyvinvointialueen verkkosivuilla. Sivuilla annetaan yleisinformaatiota henkilötietojen käsittelystä hyvinvointialueella sekä kerrotaan rekisteröidyn oikeuksista ja niiden toteuttamisesta. Lisäksi sivuilla on rekisteriselosteet, joissa kerrotaan henkilötietojen käsittelystä rekisterikohtaisesti.

4.2 Rekisteriselosteet

Hyvinvointialue kerää henkilötietoja eri rekistereihin tietojen käyttötarkoitusten mukaan. Kaikista hyvinvointialueen rekistereistä on laadittu rekisteriselosteet, joista ilmenee seuraavat tiedot:

- rekisterin nimi
- rekisterinpitäjän ja tämän edustajan yhteystiedot
- henkilötietojen käsittelyn tarkoitukset sekä käsittelyn oikeusperuste
- rekisterin tietosisältö
- tieto henkilötietojen säännönmukaisista luovutuksista
- henkilötietojen säilytysaika tai jos se ei ole mahdollista, tämän ajan määrittämiskriteerit
- henkilötietojen tietolähteet

Jokaiselle rekisterille on nimetty vastuhenkilö, joka vastaa omalta osaltaan kyseisen rekisterin tietosuojasta, rekisteriselosteen lainmukaisuudesta sekä rekisteröityjen tietopyyntöihin vastaamisesta ja muiden rekisteröityjen oikeuksien toteuttamisesta. Jokaisella rekisterillä on lisäksi yhteyshenkilö.

Hyvinvointialueella on vuoden 2025 lopussa 23 rekisteriselostetta verkkosivuilla. (tarkistettu 1/2026)

4.3 Rekisteröidyn oikeuksiin liittyvät pyynnöt, tietosuoja-asetus

Rekisteröidyillä on oikeuksia liittyen omiin henkilötietoihinsa ja niiden käsittelyyn. Rekisteröidyillä on muun muassa oikeus tietää käsitelläänkö hänen henkilötietojaan ja mitä henkilötietoja käsitellään sekä pyytää häntä koskevat tiedot itselleen. Lisäksi rekisteröidyillä on oikeus vaatia virheelliset henkilötiedot oikaistavaksi. Muita rekisteröidyn oikeuksia sovelletaan eri tavoin riippuen siitä, mikä on henkilötietojen käsittelyn oikeusperuste. Esimerkiksi oikeutta tietojen poistamiseen ei sovelleta lakisääteisiin rekistereihin.

Rekisterinpitäjän velvollisuutena on helpottaa rekisteröidyn oikeuksien käyttämistä ja varmistaa oikeuksien tehokas toteutuminen.

Hyvinvointialue informoi rekisteröidyn oikeuksista ja niiden toteuttamisesta verkkosivuillaan.

Seuraavassa luvussa luetellaan kunkin rekisteröidyn oikeuden osalta kirjaamoon tulleiden pyyntöjen lukumäärät.

4.3.1 Oikeus saada pääsy tietoon, tietojen tarkastuspyynnöt

Henkilöllä, jonka henkilötietoja kerätään hyvinvointialueen palveluissa, on oikeus saada hyvinvointialueelta vahvistus siitä, että häntä koskevia henkilötietoja käsitellään tai että niitä ei käsitellä. Rekisteröity voi pyytää jäljennökset omista tiedoistaan. Tämän voi tehdä sähköisesti hyvinvointialueen verkkosivuilla tai palauttamalla paperilomake hyvinvointialueen kirjaamoon.

Omien tietojen tarkastuspyyntöjä tietosuoja-asetuksen mukaan on kirjaamon kautta tullut palvelualueittain seuraavasti:

	2024	2025
Lasten, nuorten ja perheiden palvelut	1 320	1 401
Ikääntyneiden palvelut	55	55
Yhteiset sosiaali- ja terveysterveyst	700	664
Vammaispalvelut	37	81
Yhteensä	2 112 kpl	2 201 kpl

4.3.2 Oikeus tietojen oikaisemiseen, oikaisupyynnöt

Henkilöllä on oikeus vaatia, että hyvinvointialue oikaisee häntä koskevat epätarkat ja virheelliset henkilötiedot ilman aiheetonta viivytystä.

Vaatimuksen voi tehdä sähköisesti hyvinvointialueen verkkosivuilla tai palauttamalla paperilomake hyvinvointialueen kirjaamoon.

Tietosuoja-asetuksen mukaisia oikaisupyynnöitä on kirjaamon kautta tullut palvelualueittain seuraavasti:

	2024	2025
Lasten, nuorten ja perheiden palvelut	81	65

Ikääntyneiden palvelut	9	13
Yhteiset sosiaali- ja terveysterveyst	228	220
Vammaispalvelut	3	12
Yhteensä	321 kpl	310 kpl

4.3.3 Oikeus tietojen poistamiseen, poistopyynnot

Joissakin poikkeustapauksissa, esimerkiksi jos tietojen käsittely on perustunut henkilön suostumukseen ja henkilö peruuttaa suostumuksensa, henkilöllä on oikeus saada tietonsa poistetuiksi eli tulla unohdetuksi. Oikeutta tietojen poistamiseen ei ole, jos käsittely perustuu hyvinvointialueen lakisääteisen veloitteen noudattamiseen, liittyy yleistä etua koskevan tehtävän suorittamiseen tai hyvinvointialueelle kuuluvan julkisen vallan käyttämiseen.

Pyyntöjä ei kirjaamon kautta ole tullut.

4.3.4 Oikeus henkilötietojen käsittelyn rajoittamiseen

Henkilöllä voi tietyissä tilanteissa olla oikeus pyytää henkilötietojensa käsittelyn rajoittamista siksi aikaa, kunnes hänen tietonsa on asianmukaisesti tarkistettu ja korjattu tai täydennetty.

Pyyntöjä ei kirjaamon kautta ole tullut.

4.3.5 Oikeus vastustaa henkilötietojen käsittelyä

Henkilöllä on oikeus henkilökohtaiseen, erityiseen tilanteeseensa perustuen milloin tahansa vastustaa henkilötietojensa käsittelyä silloinkin, kun käsittely perustuu yleistä etua koskevan tehtävän suorittamiseen tai hyvinvointialueelle kuuluvan julkisen vallan käyttämiseen. Sama oikeus on silloin, kun käsittely perustuu rekisterinpitäjän tai kolmannen osapuolen oikeutettuun etuun. Tässä tapauksessa tietoja voidaan käsitellä edelleen vain, jos käsittelyyn on olemassa huomattavan tärkeä ja perusteltu syy, jonka hyvinvointialue voi osoittaa. Käsittelyä saa jatkaa myös, jos käsittely on tarpeen oikeusvaateen laatimiseksi, esittämiseksi tai puolustamiseksi. Vastustamisoikeus ei koske tilanteita, joissa henkilötietojen käsittely perustuu hyvinvointialueen lakisääteiseen velvoitteeseen.

Pyyntöjä ei kirjaamon kautta ole tullut.

4.3.6 Oikeus riitauttaa automaattinen yksittäispäätös

Henkilöllä on oikeus olla joutumatta automaattiseen henkilötietojen käsittelyyn perustuvan päätöksen kohteeksi, jos päätöksestä aiheutuu hänelle oikeudellisia vaikutuksia tai se vaikuttaa häneen muulla vastaavalla tavalla merkittävästi. Tällaista automaattista päätöksentekoa on esimerkiksi profilointi.

Pyyntöjä ei kirjaamon kautta ole tullut.

5 Julkisuuslain mukaiset tietopyynnöt

Henkilöllä on oikeus saada itseään ja asiaansa koskevia tietoja sekä tietosuoja-asetuksen että julkisuuslain (621/1999, laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta) nojalla. Julkisuuslain nojalla jokaisella on oikeus saada tieto viranomaisen julkisesta asiakirjasta. Asianosaisella on lisäksi oikeus saada asiaa käsittelevältä tai käsitelleeltä viranomaiselta tieto muunkin kuin julkisen asiakirjan sisällöstä, joka voi tai on voinut vaikuttaa hänen asiansa, esimerkiksi hakemuksen tai valituksen, käsittelyyn.

Julkisuuslain perusteella saapuneita omien tietojen pyyntöjä on kirjaamon kautta tullut palvelualueittain seuraavasti:

	2024	2025
Lasten, nuorten ja perheiden palvelut	685	1 478
Ikääntyneiden palvelut	61	43
Yhteiset sosiaali- ja terveyspalvelut	362	790
Vammaispalvelut	15	15
Yhteensä	1 123 kpl	2 326 kpl

Julkisuuslain perusteella saapuneita asianosaisen pyyntöjä on kirjaamon kautta tullut palvelualueittain seuraavasti:

	2024	2025
Lasten, nuorten ja perheiden palvelut	145	505
Ikääntyneiden palvelut	31	47
Yhteiset sosiaali- ja terveyspalvelut	42	102

Vammaispalvelut	3	5
Yhteensä	221 kpl	659 kpl

5.1 Lokitietopyynnöt

Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen käsittelystä 11 §:n mukaan asiakkaalla on oikeus saada tietää, kuka on käsitellyt hänen tietojaan.

Lokitietopyyntöjä saapunut keskitetysti kirjaamon kautta vastattaviksi:

	2024	2025
Tammikuu	16	22
Helmikuu	16	17
Maaliskuu	9	18
Huhtikuu	17	27
Toukokuu	14	16
Kesäkuu	5	23
Heinäkuu	4	22
Elokuu	11	12
Syyskuu	54	22
Lokakuu	19	30
Marraskuu	19	17
Joulukuu	13	12

Yhteensä	197	238
-----------------	------------	------------

6 Vainajien tietoja koskevat pyynnöt

Kuolleen henkilön elinaikana annettua sosiaali- ja terveyspalvelua koskevia tietoja saadaan lain sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen käsittelystä 52 §:n mukaan perustellusta kirjallisesta hakemuksesta antaa sille, joka tarvitsee tietoja tärkeiden etujensa tai oikeuksiensa selvittämistä tai toteuttamista varten.

Vainajien tietoja koskevia pyyntöjä on kirjaamon kautta tullut vuonna 2025 65 kpl.

7 Seloste käsittelytoimista

Rekisterinpitäjän on ylläpidettävä selostetta käsittelytoimista (tietosuojasetuksen 30 artiklan mukainen seloste). Seloste käsittelytoimista on yleinen kuvaus siitä, miten rekisterinpitäjä käsittelee henkilötietoja. Seloste käsittelytoimista on laadittu hyvinvointialueen sisäiseen käyttöön sekä valvontaviranomaista varten. Selosteessa kerrotaan:

- rekisterinpitäjä ja yhteystiedot
- tietosuojavastaava ja hänen yhteystietonsa
- henkilötietojen käsittelyn tarkoitukset
- kuvaus rekisteröityjen ryhmistä
- kuvaus henkilötietoryhmistä
- vastaanottajaryhmät
- tietojen säilytysajat
- kuvaus teknisistä ja organisatorisista turvatoimista

- tieto henkilötietojen säännönmukaisista luovutuksista EU/ETA-alueen ulkopuolelle

8 Tietoturva

Tietoturva liittyy läheisesti tietosuojaan. Rekisterinpitäjän on toteutettava tarvittavat tekniset ja organisatoriset toimenpiteet, joilla voidaan varmistaa, että henkilötietojen käsittelyssä noudatetaan tietosuoja-asetusta. Tietoturvatyökalut, kuten käyttöoikeuksien hallinta ja käyttöoikeusrajaukset, järjestelmälokitukset, auditoinnit sekä kyky taata järjestelmien ja palveluiden jatkuva luottamuksellisuus, eheys, käytettävyys ja vikasietoisuus sekä kyky palauttaa nopeasti tietojen saatavuus ja pääsy tietoihin fyysisen tai teknisen vian sattuessa ovat teknisiä toimenpiteitä, joilla pyritään varmistamaan tietosuojan toteutuminen.

8.1 Tietoturvan vastuunjaon päätökset

Organisaation johto on määritellyt tietoturvan rakenteet ja vastuut. Digipalveluiden johtaja kantaa kokonaisvastuun ja tietoturvavastaava varmistaa, että tietoturvapoliittikat sekä prosessit (käyttöoikeushallinta, kyberriskienhallinta, poikkeamien käsittely) on virallisesti hyväksytty. Roolit ja vastuut on dokumentoitu ja osin sisällytetty tehtäväkuviin.

8.2 Tietoturvatehtäviä sisältävät roolit

Useille rooleille kuuluu tietoturvatehtäviä:

- **Johto:** strateginen ohjaus ja päätöksenteko
- **Tietoturvavastaava ja tietoturva-asiantuntijat:** tietoturvan johtaminen, riskienhallinta, tekninen valvonta
- **Järjestelmä- ja palveluomistajat:** omien järjestelmiensä tietoturvan varmistaminen
- **Pääkäyttäjät ja ylläpito:** käyttöoikeudet ja tekniset kontrollit
- **IT-arkkitehdit:** turvallisen arkkitehtuurin suunnittelu
- **IT-tuki:** perusvalvonta ja eskalointi

- **Kaikki työntekijät:** ohjeiden noudattaminen ja poikkeamien raportointi

Valtaosalle rooleista tietoturvatehtävät ovat selkeästi kirjattuja tehtävänkuviin.

8.3 Tietoturvan ja tietosuojan yhteistyö 2024–2025

Yhteistyö on ollut toimivaa ja säännöllistä. Riskienhallinta, ohjeistus ja poikkeamaprosessit on sovitettu yhteen ja tietoturva on osallistunut DPIA-arviointeihin aiempaa paremmin.

Kehityskohteina on nähty:

- tietoturvan osallistumisen varmistaminen DPIA-prosessin alkuvaiheisiin
- roolien rajapintojen tarkentaminen
- kiireisten projektiaikataulujen aiheuttamat osallistumishaasteet

Yleisesti yhteistyö kehittyy oikeaan suuntaan ja tavoitteena on vahvistaa sitä entisestään vuonna 2026.

9 Tietosuoja koskevat vaikutustenarvioinnit

Tietosuoja koskevan vaikutustenarvioinnin tarkoituksena on tunnistaa, arvioida ja hallita henkilötietojen käsittelyyn liittyviä riskejä. Tietosuoja koskeva vaikutustenarviointi on tehtävä, kun henkilötietojen käsittelyyn liittyy korkea riski tai käsittelytoimi sisältyy tietosuoja-asetuksen tai tietosuojavaltuutetun toimiston riskilistaan. Vaikutustenarviointi on toteutettava ennen käsittelyä ja se on aloitettava mahdollisimman aikaisin käsittelytoimen suunnitteluvaiheessa, vaikka kaikki toiminnan osat eivät vielä olisi tiedossa. Sen tekeminen on jatkuva prosessi, ei kertaluonteinen tehtävä. Tietosuoja-asetuksen mukaan arvioinnin on sisällettävä vähintään järjestelmällinen kuvaus suunnitelluista käsittelytoimista ja käsittelyn tarkoituksista, arvio käsittelytoimien tarpeellisuudesta ja oikeasuhteisuudesta tarkoituksiin nähden, arvio rekisteröityjen oikeuksia ja vapauksia koskevista riskeistä sekä suunnitellut toimenpiteet riskeihin puuttumiseksi. Vaikutustenarvioinnin tuloksena syntyy näkemys tarvittavista hallintakeinoista, joita tarvitaan pienentämään riskitasoa ja varmistamaan asetuksen vaatimusten toteuttaminen.

Hyvinvointialueella on käytössä vaikutustenarvioinnin työkalut, joihin kuuluvat:

- vaikutustenarvioinnin alkukartoitus
- vaikutustenarvioinnin kirjaamistyökalu
- TIA-arvio
- tietosuojan tarkistuslista
- loppuraporttipohja
- tutkimusta varten vaikutustenarvioinnin lomake ja tietosuojan tarkistuslista tutkimuslupaa varten

Ohjeistus työkalujen käyttämisestä on intran Tietosuojasivulla.

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue otti 10.12.2025 käyttöön uuden DPIA-työkalun, joka helpottaa tietosuojan vaikutustenarviointien tekemistä ja korvaa aiemman Excel-pohjaisen ratkaisun. Uuden työkalun käyttöönoton yhteydessä myös vaikutustenarviointiprosessi mallinnettiin ja koottiin kattavaan ohjeistukseen.

Vaikutustenarviointiprosessi etenee niin, että ensin arvioidaan vaikutustenarvioinnin tarve alkukartoituksella, jossa tarkistetaan käsitelläänkö henkilötietoja ja aiheutuuko käsittelystä riskejä. Jos yksikin riskikriteeri täyttyy, siirrytään tekemään varsinainen tietosuojan vaikutustenarviointi. Mikäli tietosuojan vaikutustenarviointi ei ole tarpeen, käytetään tietosuojan tarkistuslistaa ja dokumentit liitetään projektin aineistoon.

Kun tietosuojan vaikutustenarviointi on tarpeellinen, se laaditaan DPIA-työkalussa. Vastuuhenkilö avaa arvioinnin, kokoaa DPIA-tiimin ja jakaa tarvittavat käyttöoikeudet. Vaikutustenarviointiin osallistuvat vastuuhenkilö – yleensä hanketta vetävä projektipäällikkö tai koordinaattori – joka myös kutsuu koolle alkukokouksen. Lisäksi arviointiin osallistuu tapauskohtaisesti valittuja asiantuntijoita, kuten substanssiasiantuntijoita (toiminnan edustajia, jotka tuntevat järjestelmän tai prosessin tarpeen), tietoturvan tai IT:n asiantuntija (joka määrittelee tarvittavan suojaustason) sekä tarvittaessa palveluntarjoajan edustajia. Myös tietosuojatiimin jäsen voi osallistua arvioinnin tekemiseen tarpeen mukaan.

Tiimi laatii arvioinnin DPIA-työkalun ohjeiden mukaisesti. DPIA-työkalu sisältää LUVN:n tietosuojavastaavan laatimat ja kokoamat selkeät täyttöohjeet sekä malliesimerkkejä vastausten tueksi. Jos henkilötietoja aiotaan siirtää EU/ETA-alueen ulkopuolelle ilman vastaavuuspäätöstä, tehdään lisäksi TIA-arvio ja liitetään se tietosuojan vaikutustenarviointiin. Kun DPIA on työkalussa valmis, se siirretään tietosuojatiimille katselmoitavaksi. Tietosuojatiimin katselmoinnin jälkeen laaditaan loppuraportti, johon tietosuojavastaava antaa lausuntonsa. Tämän jälkeen kokonaisuus esitellään toiminnasta vastaavalle viranhaltijalle hyväksyttäväksi. Hyväksyntä dokumentoidaan sähköpostitse, ja sitä ennen henkilötietojen käsittelyä ei saa aloittaa.

Mahdolliset jatkotoimet ja suojatoimenpiteet vastuutetaan ja aikataulutetaan DPIA-työkalussa, ja niiden toteutumista seurataan. Valmis tietosuojan vaikutustenarviointi pidetään ajan tasalla ja päivitetään aina, kun käsittely tai siihen liittyvät riskit muuttuvat. Tarvittaessa vaikutustenarviointi voidaan lähettää myös tietosuojavaltuutetun ennakkuulemiseen, jos riskiä ei saada omilla toimenpiteillä riittävästi alennetuksi. Tietosuojan vaikutustenarvioinnin julkaisemisesta ja salassapidosta päätetään erikseen, ja julkaiseminen edellyttää tietosuojatiimin konsultaatiota.

10 Käsiteltävät henkilötiedot ja niiden elinkaaren hallinta

Hyvinvointialueella käsitellään pääsääntöisesti asiakkaiden ja potilaiden nimiä, henkilötunnuksia, yhteystietoja sekä mm. terveyttä, sairautta ja huoltoa koskevia tietoja, palvelutarpeen selvittämistä koskevia tietoja, hoidon ja huollon järjestämiseen liittyviä hallinnollisia tietoja sekä laskutustietoja.

Lisäksi käsitellään pelastus- ja ensihoitotoimintaan sekä palotarkastustoimintaan ja varautumiseen liittyviä tietoja.

Erityisinä henkilötietoryhmiä koskevinä tietoina käsitellään erityisesti terveystietoja.

Henkilötietojen käsittelyyn on useimmiten lakiperuste, jolloin henkilötietojen käsittelyyn on tarkat lainsäädännössä säädetyt määrittelyt, esimerkiksi käyttöoikeudet ja lokivalvonta.

Henkilötietoja luovutetaan mm. valvontaviranomaisille, kuten AVI, EOA ja Valvira sekä Findatalle. Luovutukset perustuvat lainsäädäntöön tai tietoja luovutetaan asiakkaan tai potilaan suostumuksella. Luovutusten lakiperusteet on todettu rekisteriselosteissa. Tietojen luovutuksista jää tietojärjestelmiin lokimerkinnot.

11 Sopimukset ja hankinnat

Arvioitaessa tietosuojaa-asetuksen asettamia velvoitteita sopimusehtojen kannalta, lähtökohdaksi on otettava asetuksen asettama velvollisuus sopia henkilötietojen käsittelystä sopimuksella, kun joku muu (kuten hyvinvointialueen palveluntuottaja) käsittelee tietoja rekisterinpitäjän (hyvinvointialue) puolesta. Se kohdistuu sekä rekisterinpitäjään että henkilötietojen käsittelijään. Tietosuojaa-asetuksessa säädetään sopimisvelvoitteen lisäksi tietosuojaa koskevan sopimuksen minimisisältö eli ne kohdat, joista ainakin tulee sopia.

- Hyvinvointialueella on käytössä seuraavat liitteet, joilla voidaan sopia tietosuojasta:
- tietosuoja- ja salassapitoliiite (perusversio)
- tietosuojaliite (suppea versio)
- tietosuojaliitteen käsittelijäversio (hyvinvointialue henkilötietojen käsittelijänä)
- henkilötietojen luovutussopimus rekisterinpitäjien välillä
- käsittelytoimien kuvaus -pohja
- lisäksi käytetään hankintaehtotyökalua, josta nostetaan ne tarkemmat vaatimukset kussakin hankinnassa, joita ei ole Tietosuoja- ja salassapitoliiitteessä

12 Koulutukset ja ohjeistus

Rekisterinpitäjä vastaa siitä, että henkilötietojen käsittelyssä noudatetaan tietosuoja-asetusta. Tätä varten toteutetaan sekä teknisiä että organisatorisia toimenpiteitä, joilla varmistetaan tietosuojan toteutuminen. Organisatorisiin toimenpiteisiin kuuluvat muun muassa säännölliset koulutukset ja ohjeistukset, joita annetaan henkilötietoja käsitteleville työntekijöille. Tietosuojavastaava ja tietosuojatiimi ovat laatineet henkilöstölle videokoulutuksen, jonka suorittaminen on pakollista kaikille henkilötietoja työssään käsitteleville. Videon katsomisen jälkeen tulee suorittaa tentti, jonka suorittamisesta esihenkilöiden tulee huolehtia ja dokumentoida. Lisäksi intran Tietosuojasivulle on julkaistu ohjeistus, joka kattaa sekä yleiset tietosuojaperiaatteet että hyvinvointialueen omat tietosuojaprosessit.

Hyvinvointialueella on käytössä sitoumus, jonka tarkoituksena on toimia organisaation työvälteenä tietosuojaohjeistuksen välittämisessä ja tietoturvaa tukevan työ- ja toimintakulttuurin edistämisessä.

Sitoumus koskee kaikkia Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen työntekijöitä, viranhaltijoita ja muita henkilöitä, joilla on käyttöoikeudet organisaation työasemille, tietojärjestelmiin tai verkkoympäristöön.

Tietotilinpäätöskaudella 2024–2025 on henkilöstön tietosuojaosaamista vahvistettu säännöllisellä ohjeistuksella ja koulutuksilla. Näiden toimenpiteiden avulla henkilöstöllä on ajantasaiset valmiudet käsitellä henkilötietoja turvallisesti ja lainmukaisesti arjen työtehtävissä. Jatkuva osaamisen kehittäminen syventää organisaation tietosuojakulttuuria ja varmistaa tietosuojan huomioimisen päivittäisissä prosesseissa.

13 Henkilötietojen tietoturvaloukkaukset

Henkilötietojen tietoturvaloukkauksella tarkoitetaan tapahtumaa, jossa henkilötiedot tuhoutuvat, häviävät, muuttuvat tai ulkopuolinen taho saa niihin oikeudettoman pääsyn. Tietoturvaloukkauksia voi esiintyä sekä vahingossa että tahallisesti. Esimerkkejä tietoturvaloukkauksista ovat muun muassa henkilötietojen lähettäminen väärälle vastaanottajalle, kadonneet henkilötietoja sisältävät asiakirjat, omaan työtehtävään kuulumattomien henkilötietojen tarkastelu, varastettu tietokone ja murtautuminen henkilötietoja sisältävään järjestelmään.

Tietoturvaloukkauksen havainnut työntekijä ilmoittaa välittömästi esihenkilölleen, ja he sopivat siitä, kumpi täyttää hyvinvointialueen sisäisen ilmoituskaavakkeen. Ilmoituksen käsittelevät palvelualueiden, digipalvelujen ja HR:n vastuuhenkilöt oman alueensa osalta. Ilmoitus toimitetaan edelleen tietosuojavastaavalle ja tietosuojatiimille, joista tietosuojavastaava tai tiimin jäsen vie asian eteenpäin tietosuojavaltuutetulle. Tietosuojavastaava tai tiimin jäsen ohjeistaa vastuuhenkilöä tarvittaessa ilmoituksen tekemisestä rekisteröidylle. Rekisteröidylle tehtävä ilmoitus toteutetaan siinä toiminnassa, jossa havainto on tehty, vastuuhenkilön välittäessä ohjeet kyseiseen toimintaan.

Hyvinvointialueen palvelutuotannossa tietoturvaloukkaukset liittyvät usein henkilötietoja sisältävän sähköpostin tai kirjeen lähettämiseen väärälle vastaanottajalle tai väärin näkyvyysasetuksiin järjestelmissä. Konsernipalveluissa loukkaukset ovat tyypillisesti seurausta järjestelmävirheistä tai vääränlaisista näkyvyyksistä tietojärjestelmissä.

Tietoturvaloukkausilmoitusten määrä on kasvussa. Vuonna 2025 LUVN:illa käsiteltiin yhteensä 382 ilmoitusta, joista 93 raportoitiin valvontaviranomaiselle eli Tietosuojavaltuutetun toimistoon. Määrä on noussut verrattuna vuoteen 2024, jolloin ilmoituksia oli 271 kappaletta, joista 144 raportoitiin valvontaviranomaiselle. Valtaosa tietoturvaloukkauksista johtuu inhimillisistä erehdyksistä, kuten huolimattomuudesta kiireen keskellä. Näiden virheiden sekä tiedon puutteen vuoksi henkilöstön jatkuva koulutus ja tarkkuus henkilötietojen käsittelyssä ovat keskeisiä tekijöitä tietosuojan varmistamisessa. Tahalliset rikkomukset ovat harvinaisia, mikä osoittaa organisaation tietosuojakulttuurin olevan vakiintuneella ja korkealla tasolla.

14 Valvontaviranomaisten selvitys- ja tietopyynnöt

Tietosuojavaltuutettu toimii Suomen kansallisena valvontaviranomaisena ja vastaa tietosuojalainsäädännön noudattamisen valvonnasta.

Tietosuojavaltuutetun toimisto lähettää rekisterinpitäjille selvityspyyntöjä esimerkiksi ilmoitetuissa tietoturvaloukkaustapauksissa, joissa tarvitaan lisäselvityksiä.

Tietotilinpäätöskaudella vuosina 2024–2025 olemme olleet vuorovaikutuksessa valvontaviranomaisten kanssa ja saaneet tietosuojavaltuutetulta yksittäisiä selvitys- ja lisätietopyyntöjä. Rekisterinpitäjä on vastannut näihin pyyntöihin määräaikojen mukaisesti. Selvitykset kuuluvat normaaliin valvontamenettelyyn ja niiden avulla varmistetaan jatkuva vaatimustenmukaisuus toimintamme osalta.

15 Tietosuojatyössä havaitut onnistumiset sekä ongelmakohdat ja kehittämistarpeet

Yksi tietotilinpäätöksen keskeisiä tehtäviä on nostaa esille tietosuojatyön onnistumisia sekä ongelma-kohtia ja kehittymisen paikkoja.

Tietotilinpäätöskauden aikana on tunnistettu merkittäviä haasteita erityisesti tietopyyntöprosessissa, jonka ohjeistus koetaan osin epäselväksi ja hajanaiseksi, ja käytössä on edelleen vanhentuneita ohjeita. Tämä on lisännyt virheriskiä, aiheuttanut viivettä tietopyyntöihin vastaamisessa sekä johtanut lisäselvityksiin ja valvovien viranomaisten puuttumiseen. Tietopyyntöjen määrän ennakoidaan kasvavan, mikä korostaa tarvetta selkeämmille prosesseille, keskitetyimmälle käsittelylle, koulutukselle ja automaation hyödyntämiselle.

Raportoituja henkilötietojen tietoturvaloukkausilmoituksia on lisääntynyt. Tämä voi olla indikaatio onnistuneesta tietosuojatyöstä, kun tietoisuus tietosuojasta on lisääntynyt organisaatiossa. Organisaatiossa on kuitenkin havaittu enemmän huolimattomuudesta aiheutuneita tietoturvaloukkauksia, mikä on nostanut esiin tarpeen käytännönläheisemmälle ja yhtenäisemmälle ohjeistukselle henkilötietojen käsittelystä. Valvontaviranomaisen tarkastuksissa on lisäksi korostettu tarvetta tarkentaa pelastustoimea koskevaa ohjeistusta ja käyttöoikeushallintaa.

Edellä mainittuihin haasteisiin vastaamiseksi hyvinvointialueella on käynnistetty tietopyyntöprosessin kokonaisuudistus sekä kehitetty koulutusta ja käyttöoikeuksien hallintaa.